Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 13. julija 2017 *

„Predhodno odločanje – Sodna pristojnost v civilnih in gospodarskih zadevah – Uredba (ES) št. 44/2001 – Intelektualna lastnina – Modeli Skupnosti – Uredba (ES) št 6/2002 – Člena 81 in 82 – Tožba za ugotovitev nekršitev – Pristojnost sodišč držav članic za modele Skupnosti na ozemlju, na katerem ima tožena stranka stalno prebivališče“

V zadevi C-433/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče, Italija) z odločbo z dne 5. aprila 2016, ki je na Sodišče prispela 3. avgusta 2016, v postopku

Bayerische Motoren Werke AG

proti

Acacia Srl,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi M. Ilešič (poročevalec), predsednik senata, A. Prechal, sodnica, A. Rosas, sodnik, C. Toader, sodnica, in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Bayerische Motoren Werke AG L. Trevisan in G. Cuonzo, odvetnika,

– za Acacia Srl F. Munari, A. Macchi in M. Esposito, odvetniki,

– za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s S. Fiorentinom in M. Santorom, avvocati dello Stato,

– za Evropsko komisijo C. Cattabriga in M. Wilderspin, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

* Jezik postopka: italijanščina.

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42) in Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 27, str. 142).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Bayerische Motoren Werke AG (v nadaljevanju: BMW) s sedežem v Münchnu (Nemčija) in družbo Acacia Srl s sedežem v Eboli (Italija) glede določitve pristojnega sodišča za odločanje o tožbi, ki jo je zoper družbo BMW vložila družba Acacia.

Pravni okvir

Uredba št. 44/2001

3 Uredba št. 44/2001 je v odnosih med državami članicami nadomestila Konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32, v nadaljevanju: Bruseljska konvencija). Ta pa je bila nadomeščena z Uredbo (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 351, str. 1). V skladu s členom 66(1) te uredbe se ta „uporablja samo za sodne postopke, ki so bili začeti, za javne listine, ki so bile uradno sestavljene ali registrirane, in za sodne poravnave, ki so bile potrjene ali sklenjene na dan 10. januarja 2015 ali po tem“.

4 Naslov poglavja II Uredbe št. 44/2001 je bil „Pristojnost“ in je zajemal deset oddelkov.

5 Naslov oddelka 1 tega poglavja je bil „Splošne določbe“ in je zajemal med drugim člen 2 te uredbe. Ta člen je v bistvu povzel besedilo člena 2 Bruseljske konvencije ter v odstavku 1 določal:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“

6 Oddelek 2 navedenega poglavja Uredbe št. 44/2001, naslovljen „Posebna pristojnost“, je med drugim zajemal člen 5. Ta člen je v bistvu povzel besedilo člena 5 Bruseljske konvencije in določal:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena v drugi državi članici:

[…]

3. v zadevah v zvezi z delikti ali kvazidelikti pred sodišči kraja, kjer je prišlo ali kjer grozi škodni dogodek;

[…]“

7 Oddelek 6 istega poglavja Uredbe št. 44/2001, naslovljen „Izključna pristojnost“, je sestavljal člen 22. Ta člen je v bistvu povzel besedilo člena 16 Bruseljske konvencije ter določal:

„Izključno pristojna so naslednja sodišča, in to ne glede na stalno prebivališče:

[…]

4. v postopkih, ki so v zvezi z registracijo ali veljavnostjo patentov, znamk, modelov ali drugih podobnih pravic, ki jih je treba deponirati ali registrirati, sodišča države članice, v kateri je bila vložena prijava za deponiranje ali registracijo, v kateri se je deponiranje ali registracija izvedla ali se na podlagi pravnega akta Skupnosti ali mednarodne konvencije šteje za izvedeno.

[…]“

8 Oddelek 7 poglavja II Uredbe št. 44/2001, naslovljen „Dogovor o pristojnosti“, je vseboval člena 23 in 24.

9 Člen 23(1) navedene uredbe se je v bistvu ujemal s členom 17 Bruseljske konvencije in določal:

„Če so se stranke, od katerih ima vsaj ena svoje stalno prebivališče v državi članici, dogovorile, da mora biti za spore, ki so ali ki bodo mogoče nastali v zvezi z določenim pravnim razmerjem, pristojno določeno sodišče ali sodišča določene države članice, je pristojno to sodišče oz. so pristojna sodišča te države članice. […]

[…]“

10 Člen 24 iste uredbe je v bistvu povzel besedilo člena 18 Bruseljske konvencije ter določal:

„Poleg pristojnosti, ki izhaja iz drugih določb te uredbe, je pristojno tudi sodišče države članice, pred katerim se toženec spusti v postopek. To pravilo pa ne velja, če se je spustil v postopek, da bi ugovarjal pristojnosti ali če je v skladu s členom 22 izključno pristojno drugo sodišče.“

11 Oddelek 9 poglavja II Uredbe št. 44/2001 je imel naslov „Litispendenca in sorodne pravde“ ter je med drugim zajemal člen 27. Ta člen je določal:

12 „1. Če pred sodišči različnih držav članic tečejo postopki z istim zahtevkom med istima strankama, vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekinejo svoje postopke, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek.

2. Ko se ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, se vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, izrečejo za nepristojna v korist tega sodišča.“

13 Ta oddelek 9 je zajemal tudi člen 28 te uredbe, ki je določal:

„1. Če tečejo sorodne pravde pred sodišči različnih držav članic, lahko vsa sodišča, razen tistega, ki je prvo začelo postopek, prekinejo postopek.

2. Če tečejo te pravde na prvi stopnji, se lahko vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, na zahtevo ene od strank izrečejo za nepristojna, če je sodišče, ki je prvo začelo postopek, pristojno za odločanje v zadevnih postopkih in če zakon dovoljuje združitev pravd.

3. Za namene tega člena se šteje, da so pravde sorodne, če so tako tesno povezane med seboj, da se zdita njihova skupna obravnava in odločanje o njih smiselni, da bi se s tem izognili nevarnosti nezdružljivih sodnih odločb, ki bi izhajale iz ločenih postopkov.“

14 Naslov poglavja VII Uredbe št. 44/2001 je bil „Razmerje do drugih pravnih aktov“. Med drugim je zajemal člen 67 te uredbe, ki je določal:

„Ta uredba ne vpliva na uporabo določb, ki urejajo pristojnost in priznanje ter izvršitev sodnih odločb na posebnih pravnih področjih, zajetih v predpisih Skupnosti ali v nacionalni zakonodaji, ki je bila sprejeta zaradi uskladitve s temi predpisi.“

Uredba št. 6/2002

15 Člen 19 Uredbe št. 6/2002 je zajet z naslovom II „Zakonodaja v zvezi z modeli“ te uredbe. Naslov tega člena je „Pravice iz modela Skupnosti“ in v odstavku 1 določa:

„Registrirani model Skupnosti imetniku podeljuje izključno pravico do njegove uporabe in do tega, da prepreči njegovo uporabo vsaki tretji osebi, ki nima njegovega soglasja. Navedena uporaba zajema zlasti izdelovanje, ponujanje, dajanje na trg, uvažanje, izvažanje ali uporabljanje izdelka, v katerega je videz izdelka [model] vgrajen ali na katerega je pritrjen, ali skladiščenje takšnega izdelka v te namene.“

16 Naslov IX te uredbe je naslovljen „Pristojnost in postopek v pravnih postopkih v zvezi z modeli Skupnosti“. Ta naslov med drugim zajema člene od 79 do 82 navedene uredbe.

17 Člen 79 iste uredbe, naslovljen „Uporaba [Bruseljske konvencije]“, določa:

„1. Razen če ni v tej uredbi drugače določeno, se [Bruseljska konvencija] uporablja pri postopkih v zvezi z modeli Skupnosti […]

[…]

3. V primeru postopkov glede tožb in zahtev iz člena 85 [81]:

(a) se členi 2, 4, 5(1), (3), (4) in (5), 16(4) in 24 [Bruseljske konvencije] ne uporabljajo;

(b) se člena 17 in 18 [Bruseljske konvencije] uporabljata v skladu z omejitvami v členu 82(4) iz te uredbe;

[…]“

18 Člen 80(1) Uredbe št. 6/2002, naslovljen „Sodišča za modele Skupnosti“, določa:

„Države članice na svojem ozemlju določijo kar najmanjše število nacionalnih sodišč prve in druge stopnje (sodišča za modele Skupnosti), ki izvajajo naloge po tej uredbi.“

19 Člen 81 te uredbe, naslovljen „Pristojnost v zvezi s kršitvami in veljavnostjo“, določa:

„Sodišča za modele Skupnosti imajo izključno pristojnost:

(a) pri tožbah glede kršitve in – če so po nacionalni zakonodaji dovoljene – tožbah glede grožnje kršitve modelov Skupnosti;

(b) pri tožbah na ugotovitev nekršitev modelov Skupnosti, če so po nacionalni zakonodaji dovoljene;

(c) pri tožbah na ugotovitev ničnosti neregistriranega modela Skupnosti;

(d) pri nasprotnih tožbah na ugotovitev ničnosti modela Skupnosti, ki se pojavijo kot posledica tožb pod točko (a).“

20 Člen 82 navedene uredbe, naslovljen „Mednarodna jurisdikcija“, določa:

„1. Ob upoštevanju določb te uredbe in vseh določb [Bruseljske konvencije], ki se uporabljajo na podlagi člena 79, se postopek v zvezi s tožbami in zahtevki iz člena 81 začne pred sodiščem države članice, v kateri ima toženec stalno prebivališče, oziroma če nima stalnega prebivališča v nobeni državi članici, v tisti državi članici, v kateri ima poslovalnico.

2. Če toženec nima niti stalnega prebivališča niti poslovalnice v nobeni državi članici, se takšen postopek začne pred sodiščem v državi članici, v kateri ima stalno prebivališče tožnik, oziroma v primeru, da nima stalnega prebivališča v nobeni državi članici, v državi članici, kjer ima poslovalnico.

3. Če niti toženec niti tožnik nimata stalnega prebivališča ali poslovalnice v državi članici, se takšen postopek začne pred sodiščem države članice, kjer ima svoj sedež [Urad Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO)].

4. Ne glede na odstavke 1, 2 in 3:

(a) se člen 17 [Bruseljske konvencije] uporabi, če stranke soglašajo, da ima pristojnost drugo sodišče za modele Skupnosti;

(b) se člen 18 [Bruseljske konvencije] uporabi, če toženec pride na obravnavo pred drugim sodiščem za modele Skupnosti.

5. Postopki v zvezi s tožbami in zahtevki iz člena 81(a) in (d) se lahko začnejo tudi pred sodišči države članice, v kateri je prišlo do kršitve ali pa je bilo z njo zagroženo.“

21 Člen 110(1) iste uredbe, ki je naslovljen „Prehodna določba“ in je zajet z naslovom XII „Končne določbe“, določa:

„Dokler zadevne spremembe k tej uredbi na predlog Komisije ne začnejo veljati, varstvo kot v primeru modela Skupnosti ne velja za videz izdelka [model], ki predstavlja sestavni del kompleksnega izdelka, ki se uporablja v pomenu člena 19(1) za namen popravila tega kompleksnega izdelka, da bi se obnovil njegov prvotni videz.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

22 Družba Acacia izdeluje in trži lita platišča za kolesa avtomobilov. Kot je razvidno iz spisa, ki je na voljo Sodišču, so ta platišča replike litih platišč, ki jih izdelujejo proizvajalci avtomobilov in se tržijo pod znamko WSP Italy, kratico, ki pomeni „Wheels Spare Parts“ (v nadaljevanju: replike platišč).

23 Ta platišča, ki jih izdelujejo proizvajalci avtomobilov, so registrirana kot modeli Skupnosti, zato družba Acacia meni, da so replike platišč zajete z „določbo o popravilu“, ki je zajeta s členom 110(1) Uredbe št. 6/2002.

24 Družba Acacia je pri Tribunale di Napoli (sodišče v Neaplju, Italija) zoper družbo BMV vložila začetni procesni akt, domnevno vročen 21. januarja 2013, da bi dosegla izdajo sodbe o ugotovitvi neobstoja kršitve s ponarejanjem registriranih modelov Skupnosti litih platišč za kolesa avtomobilov, pri čemer

je imetnik teh modelov družba BMW, ter da bi bila sprejeta ugotovitev, da je družba BMW zlorabila prevladujoč položaj ter izvajala nelojalno konkurenco. Družba Acacia je tudi predlagala, naj se družbi BMW naloži, naj preneha z vso dejavnostjo, ki ovira trženje replik platišč.

25 Družba BMW se je spustila v postopek z vložitvijo odgovora na tožbo pri navedenem sodišču. V tej vlogi je najprej navedla ugovore, ki se navezujejo na neobstoj oziroma ničnost začetnega procesnega akta ter ničnost pooblastila pravnega zastopnika družbe Acacia. Podredno, vendar še vedno uvodoma, se je družba BMW tudi sklicevala na nepristojnost italijanskih sodišč. Še bolj podredno je predlagala, naj se zahtevki družbe Acacia, če bi bili ti ugovori zavrnjeni, zavrnejo kot dejansko in pravno neutemeljeni.

26 Družba BMW je v tem odgovoru na tožbo med drugim navedla:

„Družba BMW […] v smislu postopkovne posledice dejanskega prejetja akta, ki ima pravni pomen, in zaradi izognitve tveganju, da bi se glede nje neupravičeno štelo, da se ni spustila v postopek, vlaga ta akt zgolj, da bi navedla, prvič, da vročitve s strani [družbe Acacia] ni bilo in, drugič, da italijansko sodišče glede tožbe, ki jo je vložila družba Acacia, ni pristojno, je pa pristojno nemško sodišče, če bi prvonavedeno sodišče razglasilo, kar je sicer skoraj neverjetno, da je bila tožba pravilno vložena.“

27 Tribunale di Napoli (sodišče v Neaplju) je na obravnavi z dne 27. maja 2014 določilo roke za vložitev dodatnih vlog o postopkovnih vprašanjih.

28 Družba BMW je 3. oktobra 2014 pri predložitvenem sodišču, Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče, Italija), vložila predlog za predhodno rešitev vprašanja sodne pristojnosti, o katerem se je še vedno odločalo pri Tribunale di Napoli (sodišče v Neaplju). Ponovila je stališče, da italijanska sodišča niso pristojna za odločanje o tožbi, ki jo je vložila družba Acacia. Ta družba pa meni, da je družba BMW tiho priznala pristojnost italijanskih sodišč, ker se je potem, ko se je pri Tribunale di Napoli (sodišče v Neaplju) sklicevala na ugovor, ki se je nanašal na neobstoj oziroma ničnost vročitve začetnega procesnega akta in ničnost pooblastila pravnega zastopnika družbe Acacia, zgolj podredno sklicevala na ugovor nepristojnosti italijanskih sodišč.

29 Vrhovni državni tožilec je 4. marca 2015 pri predložitvenem sodišču vložil predlog, naj to ugotovi nepristojnost italijanskih sodišč.

30 V teh okoliščinah je Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba v skladu s členom 24 Uredbe št. 44/2001 vložitev ugovora v zvezi s sodno pristojnostjo, pri čemer je ta ugovor predhoden, vendar podreden glede na druge predhodne procesne ugovore, a vsekakor podan pred vsebinskimi navedbami, razlagati kot strinjanje s sodno pristojnostjo?

2. Ali je treba to, da za spore glede negativne ugotovitve na podlagi člena 82(4) Uredbe št. 6/2002 poleg sodišča države članice tožene stranke iz člena 82(1) navedene uredbe ni določeno drugo sodišče, razlagati tako, da je torej za te spore določena izključna pristojnost?

3. Ali se je za rešitev [drugega] vprašanja […] poleg tega treba navezati na razlage predpisov o izključni pristojnosti iz Uredbe št. 44/2001, zlasti določbe iz člena 22, ki določa primere takšne pristojnosti, ki vključuje pristojnost v zvezi z registracijo in veljavnostjo patentov, znamk in modelov, ne pa pristojnosti v zvezi [s tožbami za negativno ugotovitev], ter določbe iz člena 24, ki poleg primerov, v katerih pristojnost sodišča izhaja iz drugih določb uredbe, določa možnost, da se tožena stranka strinja s pristojnostjo drugega sodišča, zaradi česar se za pristojno določi sodišče, ki mu je zadevo predložila tožeča stranka?

4. Ali je smernica Sodišča iz sodbe z dne 25. oktobra 2012, [Folien Fischer in Fofitec (C-133/11, EU:C:2012:664)] v zvezi z možnostjo uporabe člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 splošna in se brez izjeme uporablja za vse negativne ugotovitvene tožbe v zvezi z odgovornostjo za delikt, vključno s tožbo za negativno ugotovitev v zvezi s ponarejanjem modelov Skupnosti? Ali se zato v obravnavnem primeru uporabi pravilo o pristojnosti iz člena 81 Uredbe št. 6/2002 ali pravilo iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 ali pa je prepuščeno tožeči stranki, da se odloči za pristojno sodišče?

5. Ali je v primeru, v katerem sta v okviru spora v zvezi z modeli Skupnosti vložena zahtevka v zvezi z zlorabo prevladujočega položaja in nelojalno konkurenco, ki sta povezana s tem sporom – saj se s tem, da se tema zahtevkoma ugodi, predpostavlja, da je bilo negativni ugotovitveni tožbi predhodno ugodeno – ta zahtevka mogoče obravnavati skupaj z zadnjenavedeno tožbo pred istim sodiščem v skladu s široko razlago člena 28(3) Uredbe št. 44/2001?

6. Ali zahtevka iz [predhodnega vprašanja] lahko pomenita deliktno odgovornost? V primeru pritrdilnega odgovora, ali ta zahtevka lahko vplivata na možnost uporabe Uredbe št. 44/2001 (člena 5, točka 3) oziroma Uredbe št. [6/2002], kar zadeva sodno pristojnost?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

31 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 24 Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da je mogoče ugovor, ki se nanaša na nepristojnost sodišča, ki mu je predložena zadeva, in ki je v prvem obrambnem aktu naveden podredno glede na druge procesne ugovore, navedene v istem aktu, šteti za priznanje pristojnosti sodišča, ki odloča o sporu, zaradi česar tako pride do dogovora o pristojnosti na podlagi tega člena

32 V zvezi s tem je treba poudariti, prvič, da člen 24, prvi stavek, Uredbe št. 44/2001 določa pravilo pristojnosti, ki temelji na udeležbi tožene stranke v postopku, za vse spore, v katerih pristojnost sodišča, ki odloča o sporu, ne izhaja iz drugih določb te uredbe. Ta določba se uporablja tudi takrat, ko je bila zadeva sodišču predložena ob neupoštevanju določb navedene uredbe, in povzroči, da je udeležbo tožene stranke mogoče šteti za tiho priznanje pristojnosti sodišča, ki odloča o sporu, in torej za dogovor o njegovi pristojnosti (sodbi z dne 20. maja 2010, ČPP Vienna Insurance Group, C-111/09, EU:C:2010:290, točka 21, in z dne 27. februarja 2014, Cartier parfums-lunettes in Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, točka 34).

33 Drugič, člen 24, drugi stavek, te uredbe določa izjeme od pravila, navedenega v prvem stavku tega člena. Ta drugi stavek zlasti določa, da ne gre za tihi dogovor o pristojnosti sodišča, ki odloča o sporu, če tožena stranka uveljavlja ugovor nepristojnosti in s tem izrazi svojo voljo, da ne priznava pristojnosti tega sodišča (sodbi z dne 20. maja 2010, ČPP Vienna Insurance Group, C-111/09, EU:C:2010:290, točka 22, in z dne 27. februarja 2014, Cartier parfums-lunettes et Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, točka 35).

34 Sodišče je ob sklicevanju na sodno prakso v zvezi s členom 18 Bruseljske konvencije, to je določbe, ki je v bistvu enaka členu 24 Uredbe št. 44/2001, že razsodilo, da ugovor nepristojnosti sodišča, ki odloča o sporu, preprečuje dogovor o pristojnosti, če se lahko tožeča stranka in sodišče, ki odloča o sporu, že ob prvi obrambni navedbi seznanita s tem, da se z njo želi ugovarjati pristojnosti. Tako velja tudi v primeru, v katerem prvi obrambni akt poleg ugovora nepristojnosti sodišča, ki odloča o sporu, vključuje predloge o vsebini spora (sodba z dne 27. februarja 2014, Cartier parfums-lunettes in Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, točka 37 in navedena sodna praksa).

35 Iz tega sledi, da se s tem, da tožena stranka v prvem obrambnem aktu nedvoumno izpodbija pristojnost sodišča, ki odloča o sporu, preprečuje dogovor o pristojnosti iz člena 24, prvi stavek, Uredbe št. 44/2001, ne da bi bilo pomembno, ali je to izpodbijanje edini predmet tega prvega obrambnega akta.

36 V obravnavanem primeru z okoliščino, da družba BMW v svojem prvem obrambnem aktu, vloženem pri Tribunale di Napoli (sodišče v Neaplju), ni izpodbijala zgolj pristojnosti tega sodišča, temveč tudi pravilnost vročitve tožbe in pooblastila pravnega zastopnika družbe Acacia, nikakor ni spremenjeno dejstvo, ki se poleg tega ne izpodbija, da je družba BMW v tem obrambnem aktu izrecno in brez kakršne koli dvoumnosti izpodbijala pristojnost navedenega sodišča. Namen člena 24, drugi stavek, Uredbe št. 44/2001 je, kot je bilo navedeno v točkah 32 in 33 te sodbe, preprečiti dogovor o pristojnosti, če tožena stranka že ob svojem prvem obrambnem aktu izrazi svojo voljo, da ne priznava pristojnosti sodišča, ki odloča o sporu. Te določbe torej ni mogoče razlagati tako, da bi bilo treba izrecno izpodbijanje pristojnosti, kot trdi družba Acacia, v okoliščinah, kakršne so obravnavane v postopku v glavni stvari in v katerih je bil torej ugovor, ki se nanaša na nepristojnost sodišča, ki odloča o sporu, jasno naveden in limine litis, šteti za tiho priznanje te pristojnosti, ker je bil ta ugovor naveden zgolj podredno glede na druge procesne ugovore, navedene in limine litis.

37 Ob upoštevanju navedenega je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 24 Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da ugovora, ki se nanaša na nepristojnost sodišča, ki odloča o sporu, in ki je v prvem obrambnem aktu naveden podredno glede na druge procesne ugovore, navedene v istem aktu, ni mogoče šteti za priznanje pristojnosti sodišča, ki odloča o sporu, in zato ne nastane dogovor o pristojnosti na podlagi tega člena.

Drugo in tretje vprašanje

38 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 82 Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da je mogoče tožbe za ugotovitev nekršitev iz člena 81(b) te uredbe, če ima tožena stranka stalno prebivališče v državi članici Evropske unije, vložiti zgolj pri sodiščih za modele Skupnosti te države članice.

39 V zvezi s tem je treba najprej navesti, da je kljub načelu uporabe Uredbe št. 44/2001 za sodne postopke v zvezi z modelom Skupnosti uporaba nekaterih določb te uredbe za postopke, ki se začnejo na podlagi tožb iz člena 81 Uredbe št. 6/2002, na podlagi člena 79(3) zadnjenavedene uredbe izključena.

40 Zaradi te izključitve pristojnost sodišč za modele Skupnosti, določenih v členu 80(1) Uredbe št. 6/2002, za odločanje o tožbah in zahtevkih iz člena 81 te uredbe izhaja iz pravil, ki so določena neposredno v tej uredbi in ki so lex specialis glede na pravila, določena v Uredbi št. 44/2001 (glej po analogiji sodbi z dne 5. junija 2014, Coty Germany, C-360/12, EU:C:2014:1318, točka 27, in z dne 18. maja 2017, Hummel Holding, C-617/15, EU:C:2017:390, točka 26).

41 Nato iz besedila člena 82 Uredbe št. 6/2002 izhaja, da je treba tožbe za ugotovitev nekršitev iz člena 81(b) te uredbe, če ima tožena stranka stalno prebivališče v državi članici Evropske unije, vložiti pri sodiščih za modele Skupnosti te države članice, razen če obstaja dogovor o pristojnosti v smislu člena 23 ali člena 24 Uredbe št. 44/2001, pri čemer sta zadnjenavedena člena nadomestila člena 17 in 18 Bruseljske konvencije.

42 Nazadnje z izjemo primerov litispendence in sorodnih pravd za tožbe za ugotovitev nekršitev iz člena 81(b) Uredbe št. 6/2002 ni mogoče uporabiti nobenega drugega pravila iz uredb št. 6/2002 in št. 44/2001 kot člena 82 prvonavedene uredbe ali členov 23 oziroma 24 drugonavedene uredbe. Natančneje, glede člena 22, točka 4, Uredbe št. 44/2001, o upoštevnosti katerega se sprašuje

predložitveno sodišče, je treba navesti, da je uporaba te določbe, ki je nadomestila člen 16, točka 4, Bruseljske konvencije, za postopke v zvezi s tožbami iz člena 81 Uredbe št. 6/2002 izključena na podlagi člena 79(3)(a) te uredbe.

43 Zato je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 82 Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da je treba tožbe za ugotovitev nekršitev iz člena 81(b) te uredbe, če ima tožena stranka stalno prebivališče v državi članici Evropske unije, vložiti pri sodiščih za modele Skupnosti te države članice, razen če obstaja dogovor o pristojnosti v smislu člena 23 ali člena 24 Uredbe št. 44/2001 in z izjemo primerov litispendence in sorodnih pravd iz navedenih uredb.

Četrto vprašanje

44 Predložitveno sodišče skuša s četrtim vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je pravilo o pristojnosti iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 mogoče uporabiti za tožbe za ugotovitev nekršitev iz člena 81(b) Uredbe št. 6/2002.

45 V zvezi s tem zadošča navesti, da je člen 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 nadomestil člen 5, točka 3, Bruseljske konvencije in da je uporaba te določbe za postopke v zvezi s tožbami iz člena 81 Uredbe št. 6/2002 izključena na podlagi člena 79(3)(a) te uredbe.

46 Sodba z dne 25. oktobra 2012, Folien Fischer in Fofitec (C-133/11, EU:C:2012:664), na katero se predložitveno sodišče sklicuje, je bila izdana v zadevi, ki se ni nanašala na modele Skupnosti. Ta sodna praksa torej nikakor ni v nasprotju s pravilom o izključitvi, zajetim z navedenim členom 79(3)(a).

47 Zato je treba na četrto vprašanje odgovoriti, da se pravilo o pristojnosti iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 ne uporablja za tožbe za ugotovitev nekršitev iz člena 81(b) Uredbe št. 6/2002.

Peto in šesto vprašanje

48 Predložitveno sodišče s petim in šestim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali sta zahtevka v zvezi z zlorabo prevladujočega položaja in nelojalno konkurenco – ki sta povezana s tožbo za ugotovitev nekršitev modela Skupnosti, saj se s tem, da se tema zahtevkoma ugodi, predpostavlja, da je bilo negativni ugotovitveni tožbi predhodno ugodeno – zajeta s pravilom o pristojnosti iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 ali sistemom pristojnosti, vzpostavljenim z Uredbo št. 6/2002. Če bi se pravilo o pristojnosti iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 uporabljalo glede takih zahtevkov v zvezi z zlorabo prevladujočega položaja in nelojalno konkurenco, se navedeno sodišče nato sprašuje o tem, ali bi bilo mogoče pravila na področju sorodnih pravd, navedena v členu 28 Uredbe št. 44/2001, razlagati „široko“, tako da bi tožeča stranka na podlagi navedenega člena 5, točka 3, predložila sodišču, ki je morebiti mednarodno pristojno za odločanje, ne zgolj navedenih zahtevkov, temveč tudi tožbo za ugotovitev nekršitev modela Skupnosti.

49 Glede možnosti uporabe pravila o pristojnosti iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 v postopku, kakršen je postopek v glavni stvari, iz vprašanj za predhodno odločanje in pojasnil, vsebovanih v predložitveni odločbi, izhaja, da so okoliščine v tem postopku take, da bo zgolj predhodna odločitev o utemeljenosti tožbe za ugotovitev nekršitev iz člena 81(b) Uredbe št. 6/2002 omogočila ugotovitev o tem, ali je mogoče zahtevkom v zvezi z zlorabo prevladujočega položaja in nelojalno konkurenco po potrebi ugoditi.

50 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da mora določitev pristojnega sodišča – kadar sta zahtevka v zvezi z zlorabo prevladujočega položaja in nelojalno konkurenco vložena po tožbi za ugotovitev nekršitev modela Skupnosti in s katerima se v bistvu zatrjuje, da imetnik tega modela za ugotovitev nekršitev

tožeči stranki očita izdelavo replike tega modela – za celotni spor temeljiti na sistemu pristojnosti, vzpostavljenem z Uredbo št. 6/2002, kot se ga razlaga v odgovoru na prvo, drugo, tretje in četrto vprašanje za predhodno odločanje.

51 V takšnih okoliščinah namreč zahtevka v bistvu temeljita na argumentaciji, ki je bila predložena v okviru tožbe za ugotovitev nekršitev in v skladu s katero izdelovanje replik ne pomeni kršitve, tako da mora imetnik modela Skupnosti sprejeti konkurenco, ki nastaja zaradi teh replik. Če bi se v teh okoliščinah pristojno sodišče določilo na podlagi pravila iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001, bi se s tem poseglo v polni učinek člena 79(3)(a) Uredbe št. 6/2002, katerega namen je ravno, da se to pravilo izključi zlasti v sporih med izdelovalci replik in imetniki modelov Skupnosti, ki se nanašajo na vprašanje, ali je zadevni imetnik modela Skupnosti upravičen prepovedati izdelavo zadevnih replik.

52 Ob upoštevanju navedenega ni treba obravnavati predloženih vprašanj v delu, v katerem se nanašajo na razlago člena 28 Uredbe št. 44/2001.

53 Na peto in šesto vprašanje je torej treba odgovoriti, da se pravilo o pristojnosti iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 ne uporablja za zahtevka v zvezi z zlorabo prevladujočega položaja in nelojalno konkurenco, ki sta povezana s tožbo za ugotovitev nekršitev modela Skupnosti, saj se s tem, da se tema zahtevkoma ugodi, predpostavlja, da je bilo negativni ugotovitveni tožbi predhodno ugodeno.

Stroški

54 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. **Člen 24 Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da ugovora, ki se nanaša na nepristojnost sodišča, ki odloča o sporu, in ki je v prvem obrambnem aktu naveden podredno glede na druge procesne ugovore, navedene v istem aktu, ni mogoče šteti za priznanje pristojnosti sodišča, ki odloča o sporu, in zato ne nastane dogovor o pristojnosti na podlagi tega člena.**

2. **Člen 82 Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti je treba razlagati tako, da je treba tožbe za ugotovitev nekršitev iz člena 81(b) te uredbe, če ima tožena stranka stalno prebivališče v državi članici Evropske unije, vložiti pri sodiščih za modele Skupnosti te države članice, razen če obstaja dogovor o pristojnosti v smislu člena 23 ali člena 24 Uredbe št. 44/2001 ter z izjemo primerov litispendence in sorodnih pravd iz navedenih uredb.**

3. **Pravilo o pristojnosti iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 se ne uporablja za tožbe za ugotovitev nekršitev iz člena 81(b) Uredbe št. 6/2002.**

4. **Pravilo o pristojnosti iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 se ne uporablja za zahtevka v zvezi z zlorabo prevladujočega položaja in nelojalno konkurenco, ki sta povezana s tožbo za ugotovitev nekršitev modela Skupnosti, saj se s tem, da se tema zahtevkoma ugodi, predpostavlja, da je bilo negativni ugotovitveni tožbi predhodno ugodeno.**

Podpisi